

LENINA KAROĢS

LATVIJAS KOMUNISTI/KĀ/ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta

Nr. 71 (5610)

Otrdien, 1987. gada 16. jūnijā

Maksa 3 kop.

**ŠODIEN
NUMURĀ**

- ◆ 21. jūnijā — vēlēšanas, 2. lappuse.
- ◆ Kvalitatīva lopbarība — panākumu pamats, 2. lappuse.
- ◆ Ass signāls — «Viņas augstība instrukcija», 3. lappuse.
- ◆ Par Līvānu apgādi ar piena produktiem, 3. lappuse.
- ◆ Ārsta padoms — kā novērst bērnu tuvredzību, 3. lappuse.

Līdz vēlēšanu dienai — pusgada uzdevumu

Monika Pudule un Anna Pudule (attēlā) ilgus gadus strādā par govju mehanizētās slaukšanas operatorēm kolhozā «Sarkanā ausma». Šī gada piecos mēnešos viņas palielinājušas izslaukumu, salīdzinot ar pērnā gada, par 226 kilogramiem no govs. Piena ražošanas pusgada plānu lopkopes apņēmums izpildīt līdz 21. jūnijam.

Piena ieguves palielināšanā liela loma ir ganiem Francim Ondzulim (attēlā) un Pēterim Ondzulim, kā arī maiņas slaucējai Monikai Paurīnai.

J. SALNAVIESA foto

Vasara pilnā plaukumā. Kā saka lopkopji, klāt arī liela piena laiks. Preiļu siera rūpnīcas laudim tas allaž ir bijis visspraigākais darba cēliens. Tomēr šogad šis laiks ir vēl saspringtāks nekā citkārt, jo ik dienas pienemam un pārstrādājam sierā, sviestā un piena cukurā 400 tonnas fermu produkcijas. Tas ir krietni vairāk nekā iepriekšējos gados.

Taču svarīgi ne tikai kvantitatīvie rādītāji. Galvenais — kāda ir mūsu produkcijas izēvētā kvalitāte. Ja fermās iegūst kvalitatīvu pienu, arī mums rodas iespēja ražot augstvērtīgu produkciju. Kāds patlaban ir stāvoklis, raugoties no šī aspekta?

Līdz 1. jūnijam rajona kolhozi un padomju saimniecības rūpnīcai piegādāja 16899,2 tonnas piena. No šī daudzuma 94,3 procenti piena atbilda pirmajai šķīrai, 5,3 procenti — otrajai un 0,4 procenti bezšķīrai. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu piena kvalitāte uzlabojusies. Tomēr vēl pēc daudziem parametriem piens no lauku saimniecībām ne vienmēr ita piegādāts vajadzīgajā kvalitātē.

Ar šī gada 1. janvāri ieviests eksperiments, kura mērķis ir palielināt siera ražošanai derīga piena iegūvi saimniecībās. Par vienu tonnu šādas izēvētā tiek piemaksāti 10 rubļi. Eksperimentā piedalās 13 rajona saimniecības: Rudzātu un Rušonas sovhozi, Oskalna, M. Gorkija, Lenina, Raiņa un K. Marksa kolhozi, kā arī kolhozi «Vārkava», «Sarkanā ausma», «Krasnij Oktjabrj», «Dubna», «Zelta vārpa», «Nākotne». Savu peļņu varēs saņemt tikai tad, kad piegādātais piens atbildīs visiem noliktajiem kvalitātes rādītājiem. Ja kaut viens no rādītājiem nebūs atbilstošs nolikumā paredzētajam, piemaksa zūd. Eksperiments darbosies vienu gadu. Kāds būs tā efekts, rādīs laiks.

Ja kaut viens no rādītājiem nebūs atbilstošs nolikumā paredzētajam, piemaksa zūd. Eksperiments darbosies vienu gadu. Kāds būs tā efekts, rādīs laiks.

Taču patlaban joprojām saņemam pienu ar zemu rūgšanas un recēšanas spēju. Bet siera ražošanai tas ir viens no galvenajiem parametriem. Izdarītajās analizēs pēc rūgšanas un recēšanas spējām pirmās klases piens nav konstatēts, otrajai klasei atbilst 29 procenti, trešajai klasei — 71 procenti piena. Tātad — piegādātais piens ir ar zemu bioloģisku vērtību.

Joprojām saņemam arī daudz piena, kas slaukts no ar mastītu slimām govīm (26 procenti). Daļā piegādātā piena (7,6 procenti) konstatēts sviestskābes baktēriju paaugstināts saturs, inhibējošas vielas (8,6 procenti). Agrāk daudz runājām par mazgāšanas līdzekļu nepietiekamību, tagad nu to ir tik daudz, ka paliek uz traukiem un iekārtām. Tāpēc liels daudzums inhibitoru nonāk pienā. Vai fermu ļaudis un viņu vadītāji būtu aizmirsuši instrukcijas par mazgāšanas līdzekļu pareizu lietošanu?

Pavisam nelepriešmā arī tāds fakts, ka 16,4 tonnas piena atgrieztas saimniecībām atpakaļ. Visvairāk tāpēc, ka tas bija skābs. Sevišķi daudz tāda piena saņemam no Kirova kolhoza (2 tonnas), kolhoza «Rīts» (1,5 tonnas), Aglona padomju saimniecības (1,5 tonnas). Piens bieži vien saskābts tāpēc, ka minētās un arī vairākas citas saimniecības, izrādās, maz domā par trauku tīrību. Gadās arī, ka kopīgajā slaukumā nonāk jaunpiens.

Rajonā ir ne mazums fermu kolektīvu, no kuriem nevīžam derētu pamācīties, kā jāievēro

No slikta piena labu sieru neiegūt

tīrība, kārtība un jākontrolē piena kvalitāte. Paldies jāsaka kolhoza «Vārkava» un M. Gorkija kolhoza lopkopjiem un viņu vadītājiem. Te katrs strādā ar augstu atbildības izjūtu.

Lielu ieguldījumu lopkopības produkcijas ražošanā dod iedzīvotāju personiskās palīgsaimniecības. Siera rūpnīcai tās piegādā piekto daļu no visa piena, ko saņemam. Taču — atkal kvalitāte... Iestājoties siltam laikam, tā krasī pasliktinājusies. Piegādātajam pienam ir paaugstināts skābums. Šādu pienu saņemam no Stabulnieku, Gailīšu, Jersikas, Aizkalnes, Rožupes, Rudzētu, Sīlukalna, Riebiņu, Silajāņu un citu ciemu iedzīvotājiem.

Pārbaudēs piena savākšanas punktos konstatēts, ka pienu nereti piegādā netīrās kannās, neatdesētu, silto pienu, gadās, saļauc ar auksto, bet tas pazemina kvalitāti. Piena paraugi netiek ņemti regulāri, nenotiek regulāri arī tauku saturs. Šie un citi trūkumi piena iepirkšanā no iedzīvotājiem zināmā mērā izskaidrojami ar to, ka piena savākšanas punktos maz redzami saimniecību zootehniku organizatori, ciemu izpildkomiteju atbildīgi darbinieki, deputāti.

Piena kvalitātes paaugstināšana gan sabiedriskajā, gan individuālajā sektorā joprojām ir viens no galvenajiem uzdevumiem. No slikta piena labu sieru neiegūsim. Tas nu būtu jāapzinās gan tiem, kas organizē ražošanu kolhozos un padomju saimniecībās, gan tiem, kuri strādā lopkopības fermās, gan arī iedzīvotājiem, kuri pienu slauc no savām personiskajām goviņām un pārstrādei piegādā mums, siera rūpnīcās laudim.

O. KIVKO,
agrofirmas «Krasnij Oktjabrj»
Preiļu siera rūpnīcas izēvētāju
tehnologe

Labākie sējā

Latvijas LKJS rajona komiteja apkopoja komjauniešu veikumu pavasara lauku darbos. Spraiģajā pavasarī sējā strādāja 244 jaunie mehanizatori, rajona saimniecībās darbojās 15 komjauniešu un jauniešu kolektīvi.

Kultivācijas darbos par sociālistiskās sacensības uzvarētājiem kļuva G. TROFIMOVŠ no «Vārkavas», V. MICULĀNS no Kirova kolhoza un A. POŽUVANSKIS no Suvorova saimniecības.

Graudaugu sējā paši veiksmīgākie bija J. KANCĀNS no Suvorova kolhoza, V. VILCĀNS no «Vārkavas» un D. GUSTS no «Rušonas».

Labākie komjauniešu un jauniešu kolektīvi sējas darbos bija kolhozos «VĀRKAVA», «DUBNA» un «SARKANĀ AUSMA».

Siena laiks rādīs, kas būs nākamie Latvijas LKJS rajona komitejas ceļojošo vimpelu īpašnieki.

V. DUBKOVA,
LKJS rajona komitejas nodaļas vadītāja vietniece

PARTIJAS DZIVE: PA PĀRKĀRTOSANĀS CEĻU

Kāpēc raksta sūdzības?

Braukt uz M. Gorkija kolhozu mani pamudināja sūdzība, pie tam — anonīma. Atzīšos, ka pārbaudīt šāda veida vēstulēs minēto faktu pareizību nav patīkami. Jo vairumam uzņēmumu un saimniecību vadītāju pret anonīmām vēstulēm ir noraidoša attieksme. Arī starp rajona vadošajiem darbiniekiem ne mazums ir tādu, kuri gatavi pieņemt karu jebkādam anonīmam sūdzībām, nemaz nevēloties izprast, kas īsti mudina cilvēkus slēpt savu vārdu un sūtīt vēstules bez paraksta.

Biju jau sagatavojies diezgan nepatīkamai sarunai ar autoritatīvu cilvēku, kurš vada vienu no pirmrindas kolhoziem rajonā. Taču kļūdījos. Atšķirībā no citiem vadītājiem J. Stikāne ne ar vārdu pat neieņemās, kurš šo sūdzību rakstījis. Viņu uztrauca viens: kāpēc kolhoznieki nav atklāti izteikušies?

Sūdzības rakstītāji apvainoja kolhoza priekšsēdētāju par to, ka pārkārtosānās saimniecībā pārāk aizkavējusies, ka atklātība šeit nav uz pietiekami augsta līmeņa, ka J. Stikāne savā darbā balstoties tikai uz nedaudzām amatpersonām, reizumis izstrādājot kolhoza sabiedriskās organizācijas, ka tas viss novedot pie negatīvam sekām. Piemēram, salīdzinot ar pagājušo gadu, saimniecībā samazinājušies piena izslaukumi.

Kolhozniekiem nebija nekas pretī, ja priekšsēdētāja būvēja personīgo māju, viņi uzstājās tikai pret to, ka šai mājā ierīkotas parketa grīdas, kuras tamē nav bijušas paredzētas. Kolhozā vajag nostiprināt disciplīnu, taču — izmantojot atļautos līdzekļus. Bet saimniecībā pie materiālās atbildības tiek sauktas arī tādas personas, kuras ar savu rīcību nav nodarījušas kolhozam nekā-

dus materiālos zaudējumus.

Kolhozā ir putnu ferma, kurā audzē arī broilerus. Daži rajona organizāciju vadošie darbinieki bieži vien iegriežas šeit, lai nopirktu vistas. Esmu par to runājis ar vairākiem rajona vadošajiem darbiniekiem. Viņi nosoda šādu rīcību, taču... daži no viņiem nebūt neuzskata, ka iegādāties kolhoza broilerus personīgajām vajadzībām ir nosodāmi. Bet kolhozniekus šāds pārdošanas veids neapmierina. Viņi uzskata, ka tas grauj valdes priekšsēdētāja autoritāti.

Parasti uzņēmumu un saimniecību vadītāji trūkumus un kļūdas savā darbā mēģina attaisnot, minot dažādus objektīvus iemeslus. J. Stikānes atbilde ir vienozīmīga: ja kas nav pareizi — pārkārtosim, pieļautās kļūdas novēršsim.

Mūsdienu apstākļos nepieciešams strādāt pa jaunam. Kolhozā pašlaik sevišķa uzmanība jāvēlta darbam ar cilvēkiem tieši kolektīvos. Jāpāņāk, lai visi strādājošie aktīvi iesaistītos kolhoza pārvaldē, lai katrs no viņiem droši varētu aizrādīt jebkuram

vadītājam vai speciālistam par pamanītajām kļūmēm.

J. Stikāne ir pareizi izpratusi, ka pārkārtosāna ražošanā jāskārs pārvaldes aparāta pārkārtosānu. Kolhozā notiek izmaiņas struktūrvienībās, tiek likvidēti ražošanas iecirkņi, lai tieši tuvinātu pārvaldi ražošanai, darba kolektīvu vadītājiem piešķirtas lielākas tiesības.

Iepazīstoties ar kolhoza partijas un komjaunatnes pirmorganizāciju, kā arī ar arodbiedrības komitejas darbu, var secināt, ka vēl joprojām nav izskausti vecie ieradumi, ka, risinot pašreizējos uzdevumus, šo organizāciju vadītājiem grūtības sagādā jaunu darba formu un metožu izvēle. Lūk, daži piemēri! Pirms kāda laika atklātajā partijas sapulcē tika izskatīts jautājums par to, kā komuniste J. Stikāne ievēro partijas Statūtus. Lietišķa saruna tomēr neizdevās. Lasot protokolu, redzams, ka sapulcē nav uzstājis neviens partijas biedrs. Partijas pirmorganizācija apvieno vairāk nekā 30 biedrus, taču sapulcē neviens no viņiem nebija ne vēlējumu, ne aizrādījumu, ko

izteikt komunistei un vadītājam J. Stikānei.

Kolhozā veic arī žūpības apkarošanas darbu, taču pamatā to izprot tikai kā pienākumu sastādīt administratīvo protokolu un uzlikt naudas sodu par pārmērīgu alkohola lietošanu. Neviens neatceras, ka šis jautājums kādreiz būtu apspriests arodbiedrības komitejas sēdē. Kolhoza priekšsēdētāja un sabiedrisko organizāciju vadītāji nav vienoties savās prasībās pret darba disciplīnas pārkāpējiem. Par darba disciplīnas pārkāpumiem lopkopības kompleksa vadītāju Viiju Riekstiņu kolhoza valde soda, bet komjaunatnes pirmorganizācija neuzskata par vajadzīgu saukt viņu pie atbildības.

Nesagaidījusi atbalstu no kolhoza sabiedrisko organizāciju puses. J. Stikāne dažreiz pati uzņemas administrēšanu. Un tas ir cēlonis tam, ka viņa savā darbā laiku pa laikam tomēr izmanto arī novecojušus vadības pārnēmienus.

F. NIKIFOROVŠ,
partijas rajona komitejas partijas komisijas loceklis

21. jūnijā — vēlēšanas

„Balsosim par brigadieriem..“

Ar katru dienu aizvien tuvāk nāk 21. jūnijs — rajona pilsētu un ciemu Tautas deputātu padomju vēlēšanu diena. Pašlaik it visur tiek veikts nopietns pirmsvēlēšanu darbs, kuram varenu impulsu devuši PSKP XXVII kongresa un PSKP CK aprīļa (1985. g.) un janvāra (1987. g.) Plēnumu lēmumi. Cilvēki pārkārto savu dzīvi, savu attieksmi pret darbu, cenšas dzīvot un strādāt komunistiski, saskaņā ar Ļeņina idejām. Protams, ne jau viss izdodas tā, kā gribētos. Pēdējo gadu laikā neatrisināti palikuši daudzi jautājumi, arī turpmākie uzdevumi prasa sasprindzēt un nopietnu darbu.

Agri no rīta ieradāmies govju fermā «Kategrāde», kur pašlaik, vasaras periodā, izmitinātas 118 slaucamās govys, kuras dienu pavadā ganībās. Tobriņ šeit atradās arī fermas brigadiere Lūbova Sņepste. Viņa jau otro reizi izvirzīta par rajona Tautas deputātu padomes deputāta kandidāti vēlēšanu apgabalā Nr. 64.

Protams, pirmām kārtām fermas brigadierai apvaicājos par ražošanas veicamajiem darbiem un rūpēm. Saimniecība, bez šaubām, nav nekāda mazā. Tikai vienā fermā vien 118 govys, bet sovhozā šādas novietnes ir pavisam četras. Otrajā fermā izvietotas 30 govys, kuras slimo ar leikozi. Šo govju pienu — līdz 400 — 500 kilogramiem dienā — ņem transportē uz pārstrādi Preilos. Jebkura nekārtība, kaut arī tā vismazākā, tomēr traucē kā neatrisinātus mezglus. Tāpēc jau šogad plānots ar leikozi slimās govys likvidēt un fermā izvietot veselās slaucamās govys. Tās pa-

šas Latvijas brūnās (šīs šķirnes govys ir arī pašā lielākajā Kategrādes fermā). Taču tās vēl nav visas rūpes. Kategrādes lopkopju īpašu uzmanību prasa arī divas jaunlopu fermas, kurās katrā izmitināts apmēram pusotra simta telu.

— Pašlaik mūsu galvenais uzdevums, — stāsta Lūbova Sņepste, — dot saimniecībai un valstij pēc iespējas vairāk piena, pie tam labas kvalitātes piena. Un otrs uzdevums — jaunlopu audzēšanā nodrošināt nepieciešamo svāra pieaugumu. Protams, cilvēki cenšas un dara gan visu iespējamo, gan pat neiespējamo.

Brigadiere min to savu kolēģu vārdus, kuri lopkopībā strādā ar panākumiem. Piemēram, Annu Daukšti, kura vienmēr veic savu darbu godīgi un pēc labākās sirdsapziņas, ir prasīga gan pret sevi, gan pret citām slaucējām (patī būdama vecākā slaucēja un jauno lopkopju darbaudzinātāja). Viņa spēj un prot visu — gan cilvēkiem nebaltā brīdī palīdzēt, gan lopiņus pieskatīt. Viņai līdziniece ir arī Velta Pelše. Abas sievietes darbā guvušas bagātu ražošanas pieredzi, lemtas slaucamo govju ganāmpulka kopšanā, abas vairākkārt kļuvušas par fermā organizētās sociālistiskās sacensības uzvarētājām, saņēmušas balvas. Atbilstoši nopelniem abām piešķirts godpilnais komunistiskā darba trieciennieces nosaukums. No viņām neatpaliek arī Kategrādes fermu un Gelenovas fermas lopkopji Genovefa Mežinska, Demids Afanasjevs, Dominika Kuzņecova, Zenta Polovņikova.

Īpaši labus vārdus slaucējas un telkopes šaka arī vēl par kā-

du ļoti godprātīgu un centīgu cilvēku — traktoristu Albertu Lunu. Alberts nodrošina fermām ūdens un nepieciešamās barības piegādi. (Tikai ziemas periodā, pašlaik ganības ir ļoti labas, un zāles lopiem pilnīgi pietiek). Viņš izved uz lauka arī kūtmēslus. Alberta Luņa godīgumu un centību augsti novērtējuši ciema ledzīvotāji — vēlētaļi, izvirzot viņu par Rušonas ciema Tautas deputātu padomes deputāta kandidātu.

Sajās dienās pie A. Luņa, Ļ. Sņepstes, kā arī pie citiem saviem deputātu kandidātiem ar jautājumiem vērsās desmitiem Rušonas padomju saimniecības darba darītāju — vēlētaļu. Laikraksta korespondenta klātbūtnē, piemēram, aizsākās saruna par to, vai šī gada sākumā pārlieku netika aizvainots Rušonas padomju saimniecības Kategrādes iecirkņa agronoms Jānis Pūdzis (agrāk strādāja par melioratoru). Savā laikā viņš pieļāva kļūdu — neieradās darbā. Galvenā agronome uzrakstīja par to ziņojumu administrācijai, lietu nodeva izskatīšanai arodkomitejā. 1987. gada sākumā pienāca laiks prēmēt kolhoza speciālistus par labu darbu aizvadītajā gadā. Un — Jāni Pūdzi «aizmirs». Var jau būt, ka agronoms šos savus iespējamos piecīpēt sešsimt, ja pat ne vairāk rubļus nesāņēmu pelnīt. Taču taisnība bija arī Jānim Pūdzim, kad viņš aizrādīja, ka arodkomitejas sēdē viņa lieta izskatīta tā arī netika, arī oficiāla protokola par to nav. Personīgi viņu uz arodkomitejas sēdi šajā lietā neviens netika aicinājis. Nebija dota arī pavēle daļēji vai arī pilnā apjomā ne-

piešķirt Jānim Pūdzim minēto naudas apbalvojumu. Jā, šoreiz mūsu demokrātiskie principi bijuši pārkāpti.

Lūk, vēl kāds piemērs. Tautas deputāte Ļ. Sņepste bieži ieguršas savā ciema veikalā («Kategrāde» Nr. 79). Un pamana, ka veikala darbinieki sākuši labāk apkalpot ciema iedzīvotājus. Taču, izrādās, arī viņi nevar visu izdarīt tā, kā gribētos. Rajona patērētāju biedrības noliktavās nekādi nevar atrisināt tādu jautājumu kā lauku veikalu nodrošināšana ar nepieciešamo apģērbu sortimentu. Kad kopā ar Ļ. Sņepsti ienācām veikalā «Kategrāde», satikām tur pensionāri R. Ancveri. Reģina Ancvere nostādījusi sovhoza fermā 18 gadus, un viņai ir tiesības pārmest rajona patērētāju biedrībai, ka tā nenodrošina Kategrādes veikalu ar vajadzīgā izmēra kleitām.

Kategrādieši jau sen izteikuši saviem deputātiem arī vēl kādu norādījumu — vajag panākt (un

tas obligāti jāpanāk), lai reisa autobuss kursētu pa maršrutu Preiļi — Kategrāde nevis divas, bet gan trīs reizes. Noteiktis arī šī trešā reisa laiks — autobusam jākursē pusdienlaikā. Jo pašlaik, no rīta aizbraukuši uz rajona centru, kategrādieši atpakaļ var pārrasties tikai ar vakara autobusu. Jēkabbīļš autobusu parks nekādi nespēj atrisināt šo jautājumu pozitīvi, taču to darīt, protams, ir nepieciešams.

...Gandrīz pirms 20 gadiem jaunais latviešu pušis Antons Sņepsts, dienot Padomju Armijas rindās, satika savu nākamā sievu — Lūbu. Turpat arī apprecējās, nodzīvoja kādu laiku. Pēc tam pārcēlās uz dzīvi Preiļu rajonā. Pa šiem gadiem izaudzinājuši divus dēlus, vecākais pašlaik jau atrodas dienestā. Seit, vīra dzimtajā pusē (tagad arī viņa šo ciemu sauc par savu), veidojās arī deputātes un komunistes Lūbovas Sņepstes turpmākā dzīve — laimīga un skaista.

Z. BURIJS

ATTELĀ: Lūbova Sņepste (no kreisās) sarunājas ar vēlētaļām — pensionāri Veroniku Sudņiku

un savām kolēģēm Zentu Polovņikovu un Dominiku Kuzņecovu. J. SILICKA foto

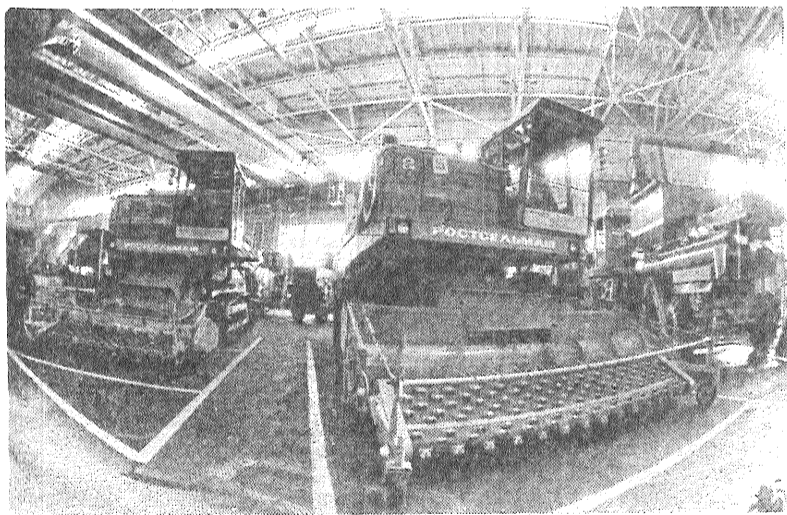
SAGAIĻOT LIELĀ OKTOBRA 70. GADADIENU

„ROSTSELMAŠA“ soļi

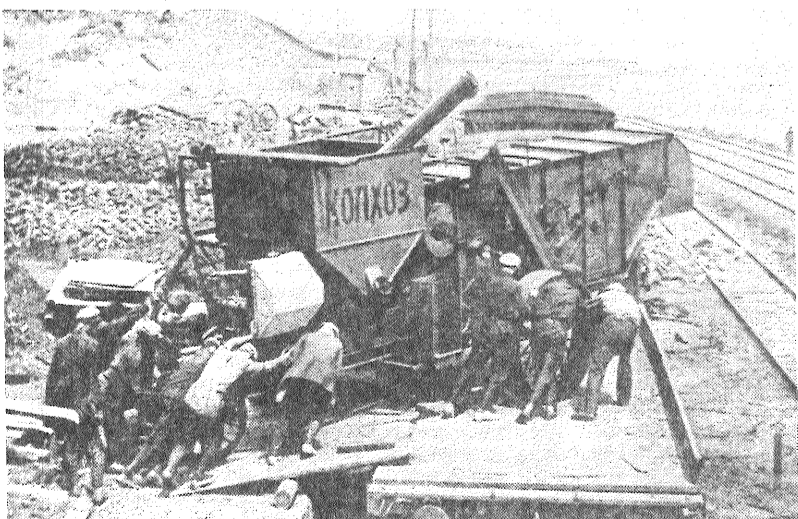
Markas «Dona» kombainu sērīlīzlaidi uzsākusī J. Andropova vārdā nosauktā ražošanas apvienība «Rostselmaš». Šogad konveijeru atstās 11 500 kombainu.

Uzņēmums uzbūvēts pirmajā plecgādē. Gatavojoties 1982. gada plūvajam, apvienība deva valstij 1 700 kombainus, kuri ražoti pēc

padomju konstruktoru izstrādātajām shēmām. 1937. gadā izstādē Parīzē šīs Rostovā samontētais kombains ieguva «Gran prix», pēc tam tikpat augstu apbalvojumu saņēma Briselē — «SK-3». Atzinīgi novērtētas tika arī citas padomju valstī ražotās ražas novākšanā izmantojamās lauksaimniecības mašīnas.

Jaunie markas «Dona» labības novākšanas kombaini.

Viens no pirmajiem padomju zemē ražotajiem kombainiem. Šai mašīnai nebija pašgājis mehānisms, tāpēc strādniekiem nācās pašu spēkiem uzstāt uz dzelzceļa platformas, lai noādātu kombainu līdz kolhozam. (Rūpnīcas muzeja fondu fotogrāfijas reproducija.) TASS fotohronika

AGRORŪPNIĒCISKĀIS KOMPLEKSS: PROBLEMAS UN RISINĀJUMI

Kvalitatīva lopbarība — panākumu pamats

Lai radītu apstākļus sekmīgai lopkopības attīstībai, vispirms ir nepieciešama lopbarības bāzes nostiprināšana un racionāla barības līdzekļu izmantošana. Nevēlība pret to bieži vien rada barības pārtēriņu un lopkopības produkcijas sadārdzināšanos.

Arī Preiļu rajona lopkopji labi zina, ka sagatavot augsti kvalitatīvu lopbarību nozīmē — radīt stingru pamatu lopkopības produktivitātes paaugstināšanai, pie tam — minimāli patērējot graudus.

Piena lopu ganāmpulks rajona saimniecībās izveidots no augsti produktīviem dzīvniekiem. Jo lielāka ir to ražība, jo vairāk uzmanības jāvēlta slaucamo govju barības kvalitātei, raciona bagātināšanai. Tikai uz stingras lopbarības bāzes ir iespējams iegūt paredzēto produkcijas daudzumu, mērķtiecīgi paaugstināt dzīvnieku šķirnes īpašības.

Tagad iepazīstināsim ar analītiskajiem aprēķiniem, kas stāsta par barības izmantošanas efektivitāti piena un gaļas lopkopībā Preiļu rajona saimniecībās. Analīzes pamatā 1986. gadā iegūtie dati, kurus apstrādājis Latvijas republikāniskais kolektīvās lietošanas skaitļošanas centrs.

Jāatzīst, ka rajona lopkopji pagājušajā gadā sasnieguši augstus rezultātus. No vienas govys izslaukti 3 786 kilogrami piena, kas ir par 322 kilogramiem vairāk nekā republikā vidēji. Jānēbilst, ka kolhozā «Krasnij Oktjabri» izslaukums no govys sasniedza 5 396 kilogramus. Tas ir trešais labākais rezultāts republikā.

Govju ēdināšanai izmantotās lopbarības analīze liecināja, ka saimniecībās uz vienu barības vienību tika nodrošināti 113 grami sagremojamā proteīna (republikā vidēji tikai 107 grami). Kūti stāvēšanas laikā viena barības vienība saturēja vidēji 110 gramus sagremojamā proteīna (republikā vidēji 98 grami). Tū-

līt gan jāatzīmē, ka slaucamo govju racions kūti stāvēšanas laikā nebija pietiekami sagremojamā proteīna kolhozā «Dubna» — 96 grami vai 93 procenti no normatīvās nepieciešamības. Raiņa kolhozā — 96 grami vai 92 procenti, kolhozā «Rīts» — 99 grami vai 96 procenti. Taču ir zināms arī tas, ka, pietrūkstot vienam procentam sagremojamā proteīna, barības patēriņš attiecīgi palielinās par diviem procentiem. Govju nesabalansētas un neracionālas barošanas rezultātā palielinās arī barības patēriņš viena centnera piena ražošanai. Vidēji rajona saimniecībās viena centnera piena ražošanai bija nepieciešams 121 kilograms barības, kas ir mazāk nekā republikā vidēji (124 kilogrami). Taču vairākās saimniecībās rezultāti nav tik apmierinoši. Raiņa kolhozā bija vajadzīgi 127 kilogrami, Dzeržinska kolhozā — 128 kilogrami, Oškaina kolhozā — 129 kilogrami, kolhozā «Dzintars» — 130 kilogrami, Aglonas padomju saimniecībā — 133 kilogrami barības.

Daudzviet slaucamo govju racions nepamatoti augsts bija koncentrētās barības līmenis. Kūti stāvēšanas periodā lopbarības strukturāli koncentrētā barība kolhozā «Dubna» bija 43,6 procenti, Rudzātu padomju saimniecībā 42,1 procenti, kolhozā «Nākotne» 41,9 procenti. Protams, koncentrātiem ir izšķirošā loma, lai piena lopu racionāli būtu pietiekami proteīna. Taču pamatā jābūt maksimāli siena un skābsiena izmantošanai.

Lai būtu iespējams samazināt koncentrātu patēriņu, galvenokārt jāuzlabo rupjās un sulīgās lopbarības kvalitāte. Bez tam ir zināms, ka koncentrētā barība ir fizioloģiski šķāba. Tās pārlieka izbarošana rada dažādus vielmaiņas traucējumus, pasliktina atražošanu. Likumsakarīgi, ka piena ražošanu uzlabo ganību zāle, labšs siens, skābsiens, sakņaugi.

Jāatzīmē, ka ziemā vairākās rajona saimniecībās ganāmpulka barošana nebija pilnvērtīga arī tad, ja barībā bija pārdaudz sausas. Galvenais iemesls ir dažādi pārkāpumi sienu skābsiena gatavošanas tehnoloģijā. Vairākās saimniecībās slaucamo govju racions lielā mērā bija īpatnīgs. Vidēji rajonā vienai slaucamajai govij dienā bija nepieciešami 3,27 kilogrami sausas, faktiski deva 5,36 kilogramus. Bet kolhozā «Vārkava» pat 6,56 kilogramus, «Sarkanajā ausmā» 6,29 kilogramus, kolhozā «Dzintars» 6,21 kilogramu un Kirova kolhozā 5,95 kilogramus sausas.

Labi rezultāti ir sasniegti gaļas ražošanā. Liellopu diennakts piesvari ir 599 grami, kas ir vairāk par republikas vidējo līmeni (536 grami). Protams, ka labākie rādītāji ir tajās saimniecībās, kur piesvari pārsniedz rajona vidējos rādītājus. Kolhozā «Silukalns» — 706 grami, kolhozā «Nākotne» — 705 grami, kolhozā «Krasnij Oktjabri» — 667 grami, «Zelta vārpā» — 663 grami, Dzeržinska kolhozā — 653 grami. Pie tam — šajās saimniecībās viena centnera pašizmaksa ir mazāka ne tikai par rajona vidējo rādītāju (226 rubli), bet arī par republikas vidējo līmeni (236 rubli). «Silukalns» — 210 rubli, «Nākotne» — 222 rubli, «Krasnij Oktjabri» — 186 rubli, «Zelta vārpā» — 172 rubli. Šie skaitļi liecina par dzīvnieku barošanas organizācijas pareizu sistēmu, kad tiek panākta augsta to produktivitāte.

Protams, arī šovasar lauku laudim lopbarības sagatavošanas periodā galvenā uzmanība jāvēlta augstvērtīgas lopbarības ražošanai: ar maksimālu proteīna un karotīna, bet minimālu sausas saturu. Vasaras darba rezultāti būs redzami ziemā, kad lopiņiem liksim silēs labu, vērtīgu barību.

K. EZERGAILIS, zootehniķis

